

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:

metams 9 rb.; 9 mėnesiams
8 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:

Pelito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. - Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saperų g-lė.
n. 9. b. 9. Telef. 286-46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be sa-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

Metai II.

Petrapilis, Gruodžio 4 d. 1916 m.

№ 93 (122).

Jau metas užsisakyti

„Lietuvių Balsą“ 1917 m.

KAINA kitiems ištisiems metams Rusuose 8 rub., pu-
sei metų 4 rub. 20 kap., 3 mėn. 2 rub. 20 k., 1 mėn.
70 kap. Užsieniuose metams 11 rub., pusei metų 5 rub.
75 kap., 3 mėn. 2 rub. 90 kap., 1 mėn. 1 rub.

Kas užsisako „LIETUVIŲ BALSA“ iš karto
metams, ar bent pusei metų, tam „LIETUVIŲ BALSO“
sieninis mėnesinis nuplėšiamas 1917 m. kalendorius
priedu siunčiama veltui.

Skelbimų kaina:

Pelito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapi į keturias
skiltis) prieš tekstą 90 kap. Permainymas adreso 40 kap.

Adresas: ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. № 9, кв. 9.
„Lietuvių Balsui.“ Tel. 286-46.

Kadangi šiais metais be galo pabrango popierius, darbi-
ninkai ir visakas ir kadangi dėl to laikraščio leidimas be
galo brangiai apsieina, tai noromis nenoromis priversti esame
kitiems metams kelti kainas.

„Lietuvių Balso“ Administracija.

Jonas Mikalajūnas

iš Suvalkų gub., Vilkaviškio apskr.,
Alvyto valsč., Pažervių kaimo (dabar
gyvena Škotlande) ieškau savo
žmonos Marijonos Mikalajūnienės,
žmonos tėvų: Pranciškaus ir Agotos
Snipauckų ir savo brolio Simono Sni-
paucko. Prašau žinančių pranešti jų
adresus:

JONAS MIKALAJUNAS
180 k. Demslank, Craigneuk Vishov
SCOTLAND ANGLIJA.
2279-4

Petrapilyje

„LIETUVIŲ BALSO“ nuolatos ga-
lima gauti pas laikraštininkus (da-
nėdžius): prie Šv. Katinės bažny-
čios.

Baseinos ir Nadeždinskos gatvės
kertėje ir Vas. Sal. Mažojo pr. ir 8
linijos kertėje pas laikraštininkę Smir-
novą.

— Reikalaukite visur! —

„Lietuvių Balso“ Skaitytojams.

Kieno prenumerata baigiasi gru-
odžio 1 d., prašome pasiskubinti už-
sisakyti „Liet. Balsą“ tolesniam lai-
kui, kad nesusitrukdytų laikraščio
siuntinėjimas.

Nuo gruodžio mėn. 1 d. ligi metų
galo „Lietuvių Balso“ kaina 45 kap.
— Užsieniuose 80 kap. —

Petrapilis, gruodžio 4 d.

Autonomija ar valstybė.

Kiekvienas padaras nori gyventi. Ka-
dangi nesuskaitoma daugybė gyvių ie-
ško ant mūsų planetos gyventi, tai tarp
jų iškyla kova. Pradedant nuo menkiaus-
ių organizmų ir baigiant žmogumi, vi-
si veda kovą už buvį. Žmonės ne pa-
vieniui gyvena: jie susibūrę ir susior-
ganizavę į tautas ir valstybes. Bet žmo-
gus tuo susiorganizavimu neatsisako
nuo asmens laisvės, tik ta laisvė jau
nebegali būti absoliuti. Siekimas laisvės
ypač aiškiai reiškiasi atskirose tautose;
nejstabu todėl, jog net mažos tautelės
neatsisako nuo to kiekvienos tautos
idealo.

Mūsų tauta nuo amžių buvo laisva
ir tik pačioj pabaigoj aštuoniolikt
šimtmečio pateko stipresniojo kaimyno

„globon.“ Nuo to laiko lig dabartinio
karo pradžia praslinko visai nedidelis
istorijos tarpas. Ir tuodel daugelis iš
mūsų supranta nenormalų mūsų tautos
padėjimą, Lenkai jau senai sakė, jog
jie tik tada nurimsia, kada įgysią po-
litikos nepriklausomybę. Pas mus lie-
tuvius ne suvis aiškus laisvės siekimai.
Daugelis mano, jog mums reikalinga
„laisva Lietuva“ ir supranta tai many-
dami, jog mums reikia autonomijos. Ži-
noma, geriau ką nors įgyti, kaip nieko.
Bet juk kas tai būtų ta mūsų tautelės
autonomija?

Ir iš tiesų, argi autonomija, kad ir iš
karto plačiausia, suteiktų mums daug
ką? Juk tai būtų „vidaus klausimas“ tos
tautos, nuo kurios apturėtumėm auto-
nomiją; ji ir elgtųsi su jomis, kaip tin-
kama, o užstotį mus kas gi galėtų?
Nejaugi mes galėtumėm tinkamai ginti
savo tautos reikalus, nejaugi mes ne-
būtumėm visur ir visuomet skriaudžia-

ni, nejaugi tai nebūtų tas pats, tik
kiek kuriam laikui palengvintas, mūsų
nekenčiamas jungas?

Visi suprantame, jog taip, kaip kad
prieš karą buvo, pasilikti toliau negali.
Gana jau to jungo! Jaučiame, kaip ar-
tinasi nauja era lietuvių tautai. Bet ar
nors kiek ta mūsų ateitis nepereina
nuo mūsų pačių?

Privalome visi suprasti, jog mums
reikalinga laisvė, kurią turėsime tik
savoje valstybėje. Gali būti, jog mūsų
tauta ne tik subrendusi įgyti nepri-
klausomybę, kaip lenkų tauta. Bet
reikia atsiminti, jog daug kuo labai
skiriamės nuo lenkų. Visą jų politiką
veda kas? — Gi jų magnatai, didžtur-
čiai daugiausia. Lenkų liaudis mažą
arba net suvis nedalyvauja savo šalies
politikos gyvenime. Kas kita mūsų tau-
ta: veik visi lietuviai inteligentai paeina
š mūsų liaudies, ir neapsiriksiu delto
sakydamas, jog mūsų tauta savo demo-
kratingumu kur kas pralenkia tokias
tautas, kaip lenkai.

Ar pagerės žymiai lenkų liaudies ir
darbininkų reikalai, jiems įgyjus nepri-
klausomybę?

Kokios gi mūsų pareigos dabarti-
niame svarbiame momente? Ką priva-
ome daryti mes, Lietuvos piliečiai, kad
neprasikaltus prieš mūsų tautą? Ar ga-
lime padėti įgyti mūsų politikos nepri-
klausomybę? Antri metai kaip netekome
ėvynės, o per tą laiką nesugebėjome
rasti pamato, ant kurio galėtumėm su-
sivienyti; tuo pamatu lai būna įgyjimas
mūsų tautai laisvės. Taigi mums reikia
susivienyti, nes kitaip mūsų tauta iš-
sodytų nepribrendusi prie savos val-
stybės.

Mūsų šalies ateitis labai daug pa-
reina nuo kaimynių tautų. Dar apskel-
biant Lenkijos nepriklausomybę, Vo-
kiečių vyriausybė, kaip skelbė „Rus-
skoje Slovo“ telegramos, sakiusi lietu-
viams ir latviams, jog jie tegu nepa-
vydį lenkams, nes ir jų kaizeris „neap-
leisias.“ Kaip praneša „Rieč.“ jau ei-
nančios Berlyne tarybos dėl apskelbimo
Lietuvių karalijos. Delko gi vokiečiai
taip daro? Jiems truksta kareivių; jie
numano taip pat gerai, jog jiems sun-
ku savo rankose išlaikyti užkariautus
kraštus. Todėl jie nori atgaivinti tų
kraštų politikos nepriklausomybę, kad
tokie būdu įgyjus nors kiek dėkingų
žmonių.

Nekalbėsiu čia apie žalą, kurią pa-
darytų mums vokiečių apskelbimas
Lietuvos karalijos. Kiekvienas supran-
ta jog tai būtų tikrai nepriklausomybės
šešelis. O vienok tuo ir lietuvių klau-
simas būtų iškeltas aikštėn ir taptų,
kaip ir lenkų, tarptautiniu. Tada tai
kiek aiškesnė taptų mūsų ateitis.
Lauksime, gal išsklaidys vėjai rukus,
kurie dabar apsiutė Lietuvą, ir gal
jau greit prašvis ant jos regračio lai-
svės saulužė.

J. Valiūnas.

Vokiečiai pasiūlė taikintės.

Pagalios vokiečiai oficialiai pasiūlė
sajungininkams pradėti taikos tarybas.
Vokija, Austrai-Vengrija, Bulgarija ir
Turkija įteikė tam tikrą apie taikos ta-
rybas raštą Jungtinių Amerikos Val-
stijų, Ispanų ir Šveicarių vyriausybėms.
Tas raštas taip skamba:

„Baisiausias iš visų istorijoj žinomų
karų naikina jau daugiau kaip 2½ me-
tų didesnę pasaulio pusę. Šita kata-
strofa, kurios negalėjo atitolinti turin-
čios 1000 metų bendros civilizacijos ry-
šiai, daro dideli žmonijai smūgi; ji grei-
sia palaidoti po savo griuvėsiais mo-

ralinę ir medžiaginę pažangą, kurią
Europa didžiaiavosi, XX amžiui atėjus.

Sitoje kovoje Vokija ir josios sajun-
gininkės: Austrai-Vengrija, Bulgarija ir
Turkija parodė savo nenugalėjimo pajė-
gas, apgalėdamas didesnius ir geriau
aprupintus karo įrankius priešininkus.
Balkanuose padaryta nesenai diversija
greitai buvo likviduota. Paskutiniai at-
sitikimai rodo, kad tolimesnis karo tę-
simas negali nusilpninti mūsų pajėgų,
priešingai, mes galime tikėtis sau nau-
jų pasisėkimų.

Keturios sajungininkės buvo priver-
stos stverties ginklo savo gyvybei, lai-
svei ir tautos plėtojimosi apginti. Jų
armijų darbai tą pat parodė. Nė viena
kartą jų armijos neabejojo, kad kitų
teisių gerbimas negali būti priešingas
jų pačių teisėms ir interesams. Jos ne-
nori sutrinti arba sunaikinti savo prie-
šininkų.

Isitikinosios savo karo ekonomine
pajėga ir prisirengusios, jeigu dar bus
reikalinga, tęsti iki galui primestą joms
kovą, bet tuo pačiu laiku labai norė-
damos sustabdyti kraujo liejimą, ir už-
baigti karo baisenybes, keturios sajun-
gininkės siūlo tuojau pradėti taikos ta-
rybas.

Jos yra isitikinusios, kad pasiūly-
mai, kurie bus padaryti ir kurie turės
tikslu tautų laisvo gyvenimo patikrini-
mą, busi tinkami, kad būtų pagrindu
sudaryti gerai taikai.

Jeigu, nežiūrint į šią taikos pasiū-
lymą, kovai bus lemta toliau tęsties,
tai keturios sajungininkės yra pasiry-
žusios tęsti ją iki galui, iškilmingai at-
mesdamos nuo savės atsakomybę prieš
žmoniją ir istoriją.

Dūmos posėdžiai.

Nesenai prasidėjusieji Valstybės Du-
mos posėdžiai kai kuriems žmonėms
yra didžiai svarbus. Kiti gi to svarbu-
mo nemato.

Imkime lenkus. Per Dūmos posė-
džius jiems buvo išreikšta didžiausia
užuojauta — ir visai teisingai — kaip
jų kančioms per dabartinį karą, taip ir
jų politikos padėjimui. Buvo pripažinta,
kad lenkai ateityje tur turėti ton val-
stybėn įtraukti. Pasakyta, kad visos
trys Lenkų dalys, į kurias jų pirmiau
buvusi valstybė suskaldyta buvo, dabar
vėl vienon kruvon, karui laimingai pa-
sibaigus, suvestos būtų.

Vienų žodžių lenkams buvo pripa-
žintas savistovus gyvenimas.

Ir tai jiems dabar pripažįsta ne tik
kokia viena politikos partija, bet, gali-
ma sakyti, visas pasaulis.

Betgi ir tiesa reikia pasakyti, kad
lenkai, idant tokių dienų susilaukus,
nemažai ir pasidarbavo.

Nuo jų tėvynės suskaldymo dienos
jie nuolat darbavosi, idant išgriautą tė-
vynę naujai atstatius. Labiausiai ener-
gingai nuo to darbo ėmėsi nuo 1863
metų. Nuo to laiko jų literatura ir dai-
lė puikiausiai pražydo; jie nuolat savo
tėvynėje patrijotizma jausmus žadino,
auklėjo, iki pagaliaus tie jausmai pra-
žydo, pribrendo ir vaisių atnešė.

Dievas juos palaimino ir atėityje te-
laimina! — iš visos širdies jiems to
geidžiu. Jie savo laimę iškovoję!

Bet kaip man neapsakomai skurdu
darosi, greta su lenkais lietuvių
pastačius!

Per visus šiuos Dūmos posėdžius
apie lietuvių nė vieno žodžio ištarta
nebuvo. Tarsi jų pasaulyje ir būti ne-
buvo. Kalbama buvo apie žydus, apie
musulmonus, apie latvius, bet apie lie-
tuvius — nė pusės žodžio. —

O vienok apie Lietuvą pakalbėti
didžiausia proga ir laikas buvo.

Argi Lietuva mažiau už Lenkus arba Kuršą nuo karo nukentėjusi yra? Argi nevenodai gelžkelių juostos, siekiančios tolimiausių vidurinės Azijos ir Sibiro kraštų, tremtinių lietuvių lavonais nuklotos yra? Argi lietuvių motinos tremtinės, savo kūdikėlius laidojančios, ašaros mažiau turi pas Dievą ir žmones svarbumo, negu lenkės arba žydės ašaros...

Arba vėl — kalbos apie Lenkų suskaldymą. Juk drauge tada ir Lietuva suskaldyta buvo. Juk nuo Liublino unijos, tiesą sakant, nei Lenkų nei Lietuvos, kaip atskirų valstybių, nebuvo, o buvo tik „abiejų tautų respublika“ — „Rzeczpospolita Obojga Narodow.“ Argi tas faktas nedavė progos apie Lietuvą prisiminti? —

To negana.

Argi mes su šių dienų „Prūsais“ pirmiausia jokių reikalų neturėjome? Vai, turėjome. Kiekvienas mes, rasi, žino, kad su „kryžiuočiais“ — šių dienų „prūsų“ protėviais — mes ilgiausius metus, nes du šimtu metų, kruvinai kariavome ir įeigū ir nebuvo visai nugalėti, tai vis tik nuo savo tėvynės sienų, nuo žemosios Vistulės į rytus atstūmti buvome ir dalis mūsų tautos „Prūsai“ kryžiuočių išskersta buvo. Jų žemę ir vardą „kryžiuočiai“ pasisavino.

Argi tas faktas nedavė progos pareikalausiti atgal to, kas pirmiausia nuo mūsų neteisingai atimta buvo? —

Arba vėl faktas.

Kas anais laikais ant mūsų kryžiuočių užsiundęs buvo? Mozūrų (lenkų) kunigaikštis. Kas šimtamečiais iš Palestinos atvykusiai kryžiuočių saujelei padėdavo mus kariauti? Tie patys lenkai, prancūzai, anglai, čekai vokiečiai. Kieno skatinami tie žmonės kryžiuočių tarmėn kalbėjo? Popiežių skatinami.

Tai yra vis faktai, kurie geros progos galėjo duoti apie Lietuvą pakalbėti. — Teisybė einant, visi Europos vakarai mums nusidėję yra. Jie mums kalti — ir ateis laikas, kada tą skolą užmokėti turės...

Yra dar daug ir kitų faktų... Apleidžiu juos.

Sakau vien, neapsakomai gaila, kad mūsų tautos atstovai ir tuose Dūmos posėdžiuose taip pat nebyliais pasiliko.

Rasi, jie patogesnės valandos laukia...

P. Neris.

Kaip susizinti apie pasilikusius Lietuvoje?

Tautiečiai, daug kas iš mūsų, užėjus vokiečiams, netekome tėvų, giminių, pažįstamų ar šiaip draugų; daug kas pasiliko gyvenamose vietose, negalėdami umai pabėgti, ir lig šiol nežinome apie jų padėjimą. Laikais susirašyti nesiseka, o kad kam ir pasiseka, tai labai retai.

Betgi apie pasilikusiųjų Lietuvoje padėjimą galima šis tas sužinoti. Aš ir noriu pranešti tautiečiams apie tą kelią, kuriuo galima tai padaryti.

Norint sužinoti apie savuosius, pasilikusius Lietuvoje, ir pranešti jiems trumpai apie save, reikia paduoti prašymą Užsienių Reikalų Ministerijos Antrajam Departamentui. Į mano paduotą prašymą aš gavau iš ministerijos atsakymą, kad mano tėvas tebėra gyvas, tebegyvena toje pačioje vietoje ir nieko nėra reikalingas.

Kol ministerija surenka žinias, išeina daug laiko, kartais išeina du, trys, keturi arba net ir daugiau mėnesių.

Prašyme galima prašyti paklausti apie savuosius, ką kas nori, ir pranešti saviesiems apie save, ką kas turi pranešti.

Prašymas rašyti galima kad ir taip (pavyzdžiui):

Въ Министерствѣ Иностранныхъ Дѣлъ Второй Департаментъ (Петроградъ Дворцовая площадь).

Крестьянина (arba мѣщанина, дворянина и т. т.)

губерн., уѣзда, волости, дер.

Ивана Петровича Давидовича.

Прошение.

Имѣю честь покорнѣйше просить Второй Департаментъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ узнать и сообщить мнѣ по нижеуказанному адресу о (čia reikia įrašyti vardas, tėvo vardas ir pavardę tų žmonių, apie kuriuos kas nori sužinoti) . . . проживавшаго до нашествія непріятели. . . (čia reikia aiškiai parašyti visas adresas tų žmonių, apie kuriuos klausiami: gubernija, apskritis, valsčius, sodžius); прошу также сообщить имѣ, что я . . . (čia galima surašyti tai, ką kas nori, kad ministerija praneštų apie jį pasilikusiems Lietuvoje, sakysim taip: esu sveikas gyvenu ten ir ten, turiu darbo, galiu sušelpiti, įeigu reikalinga, ir t. t.)

Ноября 27 дн. 1916 года.

Вардас pavardė to žmogaus, kuris duoda prašymą ir aiškus jo adresas, kame jis dabar gyvena.

Jonas Dovydonis.

Mūsų raštai.

Ateities Spinduliai. Literatūros Mokslo ir Visuomenės mėnesinis Moksleivių Laikraštis. № 1 1916 m. spalio m. 64 pus. Kaina 3 rb., moksleiviams 2 r. Adresas: Petrogradas, Lesnoj. korp. Lesnaja ul. d. 42 kv. 2.

Labai švariai išleista, labai rūpestingai sutaisyta. Duota, kiek tik tesėta. Ir vardų nemaža. Be dviejų įženginių straipsnių ir kronikos dalykų, davė savo darbu: Putinas, Šakelė, Arnas, J. Varpūtis, Nijolė, Rugėnas, Kirvelis, Argus, G. Taučius, dr. J. Totoraitis, M. Naras, Moks—is, M. Rugys, stud. L. Kenstavičius, Mokinyks, Komiteto Narys. Vienam numeriui — socialai.

Mielą įspūdį daro šešetas „Mūsų obalsių“. Netaip aiškiai formuluotas įženginis. Šviečia jau plačiai žinomieji vardai Putino, Rugėno, G. Taučiaus. Ar jie juos ką besakys — tai jau „darbininkai“. Lietuvių literatūros istorijai dar vieną skyrių dovanojo jau daug toje srityje padirbėjęs dr. J. Totoraitis. Del to vieno nemažo straipsnio nežus šis At. Sp. numeris. Iškos jo žmonės, kuriems rūpi „Mūsų atgijimo istorija“. O kam ji nerūpi?

Pažymėtinos naujos mūsų literatūros danguje patekančios žvaigždės.

Šakelė davė ailiučių, nemaža kalbos suklupimų, nederančių rifmų: soja — giuoja, ažu — amu. Bet davė ir tokį posmą, del kurio tam sykiui visa dovanoji ir nori tikėti, jog „Šakelė“ — tikrai yra Poezijos Medžio.

„Ar jus suprasit, kaip gražu, Kada vėjelis pamažu Čiučena nendres ir žolelę, Medžius ir snaudžiantį miškelį, Ir mėnuo klausio tylią šneka, Ir žiūrė upen, kaip ji teka“?

Yra kuo pasigerėti ir patarti Šakelei, kad ji tedeuotų spausdinti eilutes, nebemenkesnes už šitą posmą. Laimingos kelionės į Lietuvį Parnasai!

Visus jaunikius novelistus, net ir senesni Rugėną pralenkė — Kirvelis. At. Sp. recenzentas „Vade“ išsižodo Kirvelis į šį numerį įnešęs disonansą. Paklausčiau kokiuo žvilgsniu? Nebent — pruderijos. Bet jis, nabagas, tasai žvilgsnys, pakaktinai nugalėtas satyroje ir pašaipe. Beletrystika — ne asketika: čia jam nėra vietos.

Lauksime kitų Kirvelio vaizdėlių. Žinoma, nebemenkesnių už šitą. Jei kas būtų „paskubytą“ įteikti redakcijai, reiktų atsiimti ir geriau nuczeliuoti. Dar geriau — paklausti redakcijos, laukiančios iš Kirvelio „rimtesnių dalykų, kurių, be abejo, gali pagaminti“. Rimtesnių — aš suprantu — didesnių, ne davatkiškesnių.

Argus davė puikų, lyringą St. Girčytės nekrologą. Šis darbas „meistrui“ gėdos nedaro. Tai, susimildami, išklausykite šimtą kartą maldavimo: negadinkite Lietuvos vietovardžių! Nejaugi niekas nebeprasprings „e“, atkakliai ją vartodamas Dusetų ir Utenos varduose? (Ne Dusetai ir Utėnai, tik Dūsetos (Dustos) ir Utena). Jei keiksmas ir

darytų, tai jau senai senai būtų atsitikę...

Tai ir valio naujas laikraštis!

Tik ar ištesės, padėjęs tokią menką kainą tokios brangybės spausdinti laiku?

K. J. Tumas.

Liud. Daukša.

Lietuvių Draugijos Augštųjų Maskvos Mokyklų Moksleiv. šelpiti 1915-16 m. apyskaita.

(Žiūr. „L. B.“ № 88).

Valdybos darbai.

Išrinktieji visuotiniame metiniame susirinkime į Valdybą pasiskirstė sau barbą taip: T. Naruševičius pirmininku, jo padėjėju stud. K. Sidlauskis, S. Baltrušaitis sekretoriu, jo padėjėju studentai S. Bartkus ir I. Navakas, A. Matulaitis kasininku, jo padėjėju stud. P. Remeika, B. Čepulis bendrabučio prievaizdas, stud. L. Daukša bibliotekos tvarkytojas.

Kadangi buvo daug įvairaus darbo, todėl Valdyba kooptavo visus kandidatus į Valdybą. P. Leoną ir stud. V. Petrulį, V. Liandsbergį ir A. Petrą. Puseje metų, išvažiavus T. Naruševičiui į užsienius ir atsisakius nuo pirmininko pareigų, pirmininku buvo išrinktas J. Baltrušaitis ir vicepirmininku B. Čepulis. Šiais Draugijos metais Valdyba padarė 36 posėdžius; naujai išrinktoji Valdyba 31 posėdį.

Visusvarbiausias Valdybos darbas buvo išgauti šiuo sunkiu metu lėšų Draugijos išduoti savo nariams šelpiti. Gaunant pinigų iš Didž. Kunig. Tatijanos Komiteto ir iš Maskvos miesto Valdybos, reikalinga buvo kiekvieną mėnesį duoti apyskaitą ir paruošti ateinančiam mėnesiui samatą. Pirmiausiai samata buvo taisoma vien Draugijos narių moksleivių pašalpai. Nuo gruodžio mėnesio 8 dienos Valdyba gavo laišką iš Didž. Kunig. Tatijanos Komiteto, kad iš sumų, duodamų Draugijai, būtų šelpiami ne tik Draugijos nariai, bet visi augštųjų Maskvos mokyklų moksleiviai lietuviai. Gavus šitą raštą, Valdyba pranešė: „Lietuvių studentų draugijos (žemliačestvos) prie Maskvos universiteto „Rutos“ valdybai, iš kurios jau buvo gavusi prašymą, paskirti jai dalį pinigų, gautų iš Tatijanos Komiteto. „Rutos“ Valdybai buvo atsakyta, kad „L. D. A. M. M. S.“, kurios tikslas yra šelpiti augštųjų Maskvos mokyklų lietuvių moksleivius, nežiūrint, kokios lyties ir pažiūrų jie yra, negali „Rutai“ atsakyti pašalpos, bet ji turi veikti patvirtintų įstatų ir visuotinio susirinkimo nutarimo sienose, vadinasi pašalpos gal būti duodamos paskolų pavidalu trumpam ar ilgesniam laikui be %/0. Po to „Rutos“ Valdyba pranešė raštu, kad „Rutos“ nariai atsisako imti paskolą iš Tatijanos Komiteto pinigų, pabrėždami žodį „paskola“.

Kad nebūtų jokių abejonių, kokių būdu tur būti dalinamos Tatijanos Komiteto paskirtos Draugijai sumos, Valdyba kreipėsi raštu į prisiekusių advokatų konsultaciją prie Maskvos apygardos Teismo Rūmų. Jūristų konsultacija, išžiūrėjusi L. D. A. M. M. S. patvirtintus įstatus, visuotinio metinio susirinkimo nutarimą ir Valdybos prašymus į Tatijanos Komiteto, oficialiu raštu paaiškino šiaip: Draugijos įstatų §§ 1, 2 ir 18 ir Tatijanos Komiteto raštu iš gruodžio 8 d. iš Tatijanos Komiteto duodamų sumų tur būti šelpiami visi augštųjų Maskvos mokyklų moksleiviai lietuviai nežiūrint to, ar jie yra Draugijos nariai ar nėra, ir pašalpos gal būti duodamos tikrai paskolų pavidalu trumpam ar ilgesniam laikui be jokių %/0. Todel visuotinio metinio susirinkimo nutarimas ir Valdybos elgimosi, dalinant pašalpas paskolų pavidalu, yra teisėtos.

Taip pat buvo kreiptasi į prisiekusių advokatą P. Leoną.

Iš viso išduota 703 pašalpos 38,367 rub. 75 k. Naudojosi pašalpomis narių ir nenarių 119 moksleivių. Visadaugiausia paskolinta šiais metais 854 r., visumažiausia 30 rub. Vidutiniškai me-

tams vienam žmogui išeina 322,42 rub. Vienam žmogui vienam mėnesiui 26,87 Vidutiniškai kiek viena paskola buvo išduodama 54 rub. 58 k.

Kai kuriems nariams buvo išduota pašalpų didesnė suma, palyginti su kitais, dėl to, kad, būdami silpnos sveikatos, vasaros metu negalėjo ne tik nieko užsidirbti, bet gydytojų nurodyti turėjo važiuoti į Krymą arba į Kaukazą pasilsėti ir savo sveikatos pataisyti.

Be to kad buvo davinėjamos pašalpos pinigais, Draugija laikė du bendrabučiu moksleiviams: vieną studentams, antrą studentėms.

Per metus vyrų bendrabutyje yra gyvenę 44 studentai. Daugiausia 24 studentai, mažiausia 9 studentai. Vidutiniškai per mėnesį kiekvieno išlaikymas, be pietų, kaštavo 20 rub. 33 k. Vidutiniškai per metus kiekvienam žmogui 244,01 rub. Daugiausia išleista gegužės m. 29,45 rub. mažiausia liepos 13,95 rub.

Studentų bendrabutyje gyveno 7 mėnesius 4 kursistės. Visas kiekvienos išlaikymas mėnesiui kaštavo vidutiniškai 27,70 rub. Butas kursininkų bendrabučiu gautas iš p. Kasijanovo dykai. Gale metų Valdyba likvidavo tą bendrabutį ir pavadė Maskvos Lietuvių Komitetui, gimnazistams.

Šalia kitų Valdybos darbų reikia paminėti išleistieji T. Naruševičiaus rūpesniu Čiurlionies paveikslų atvirukai. Išleista buvo 6000 atvirukų. Per Čiurlionies parodą gauta gryno pelno apie 40 rub. Liko dar neparduotų apie 4580 atvirukų.

Metų pradžioje buvo išrinkta komisija vakarėliams taisyti. Ištirus tai komisijai, Valdyba išrinko iš savo tarpo du narius rūpintis tuo reikalu. Kadangi mūsų Tėvynė šiais metais gyvena labai svarbų savo likimo momentą, kur visos pajėgos įtemptos už savo gyvybę, Valdyba nutarė vakarėlius taisyti be šokių, bet daugiausia kreipti dėmesį į koncertinę dalį. Iš viso buvo sutaisyta 5 vakarėliai. Visadaugiausia narių ir svečių buvo 130 žmonių, mažiausia 60 žmonių. Vidutiniškai lankė vakarėlius 90 žmonių. Išrinkta už vakarėlius 203,53 rub. išlaidų 143,55 rub. Gryno pelno 75,68 rub.

Koncertinėje dalyje dalyvavo Draugijos nariai ir svečiai: Bielinas, Nezabitauskaitė, Valavičaitė, Rimaitė, Januška, Čiurlionis, Čiurlionaitė, Gruodis, Martinonis, Alšauskis, Matulavičius ir kiti.

Draugijos biblioteka.

Prie Valdybos darbų taip pat priklauso Draugijos bibliotekos didinimas ir tvarkymas. Šiais metais Draugijos biblioteka žymiai padidėjo. Valdyba nutarė rinkti į ją aukojamas arba priperkant lietuviškas ir apskritai knygas, kurios liečia Lietuvą, taip pat rinkti mokslo vadovėlius, reikalingus moksleiviams. Šiais metais nupirka už 564,91 rub. 494 egz. knygų iš Lietuvos istorijos, geografijos, teisių istorijos, bibliografijos, etnografijos ir statistikos. Paaudkta knygų apie Lietuvą 172 egz. Viso labo lietuviškų knygų ir knygų apie Lietuvą yra 636 egz. už 700,12 rub.

Vadovėlių skaičius taip pat žymiai padidėjo. Praėjusių metų gale buvo viso labo 216 egz. Šių metų gale yra 540 egz. vadovėlių. Skyriais biblioteka dalinasi taip: Lietuviškų 274 egz. už 93,38 r. knygų apie Lietuvą 432 egz. už 606,74 rub.; medicinos skyriuje 263 egz.; prigimties mokslo skyriuje 27 egz.; matematikos skyriuje 32 egz.; visuomenės teisių skyriuje 122 egz. Viso labo 542 egz. už 445,97 rub. Rusų žurnalų 424 egz. už 53,70 rub. Tokiu būdu bibliotekoje yra viso labo 1674 egz. už 1199,79 rub. Visužymiausia auka Draugijos bibliotekai p. Olekienės: paaudkojo savo vyro a. atm. Motiejaus Olekos lietuviškų ir medicinos knygų 168 egz. už 192,92 rub. Am. atm. daktaro Kazio Pietario knygas paaudkojo Draugijai jo giminės: 84 egz. už 91,87 rub.; Čepulis 424 egz. už 53,70 rub. Steponaitis 79 egz. už 20,15 rub.; Girdvainis 15 egz. už 15,45 rub.; Liudžius 45 egz. už 12,50 rub.; Remeika, Markauskis, Baltramaitis, Oleka, Bielinas, Bartkus, Kačinskis, Naruševičius, Klinas, Vaicechauskas, Prapuole-

mis, Saukevičius, Sanuškevičius, Tercijonas, Petkevičius, Sipavičius, Didžiulytė, Naujalis: Jablonskis ir Cumftaitė 71 egz. už 49, 50 rub. Betų visų knygų, kai kurie draugai išvažiuodami į karo mokyklą paliko bibliotekai savo knygas, laikinai leisdami naudotis jomis Draugijos nariams. Pagrįzus iš kariuomenės kiekvienas gal atsiimti sau atgal arba palikti Draugijai. Laikinai paliko naudotis knygas:

Remeika, Steponaitis, Bredikis, Juzapavičius ir Klimas 116 egz.

Baigiant šiuos metus Draugijos bibliotekoje yra viso labo 1788 egz. už 1298 rub. 19 k.

Visiems knygų aukotojams Draugijos bibliotekai Draugija taria kuoširdingiausią aciu.

Baigdamas bibliotekos apyskaitą Valdyba išreiškia pageidavimą, kad nariai moksleiviai, baigę mokslą, aukotų savo knygas Draugijos bibliotekai, atmindami tą svarbų reikalą duoti progos naudotis savo vadovėliais jaunesniesiems moksleiviams.

Peržvelgus visą Draugijos praėjusių metų darbavimosi apyskaitą, reikia paskelbti, kad draugijos gyvenimas bėgo gyva srove, atspindindamas savyje visą mūsų tautos ir visuomenės sunkų gyvenimą laiko tarpą su jo visais smūgiais, nuoskaudomis ir perlaužomis. Draugija, šiuo viso pasaulio kataklizmo metu, kada žmogaus protas klumpa, jausmai šimpa ir valia stingsta, priešais tų gaivalų pajėgą painiavą, suieškodama būdų ir kelių suteikti savo nariams užtenkamos medžiaginės pagalbos, buvo gausi versmė, gaivinanti savo narius, teikianti jiems tvirtą pagrindą statyti sveiko išlikimo, skaisčios geresnių laikų vilties rūmą ir ramaus darbo išgalę. Tai svarbiausias Draugijos nuopelnas. Jeigu savo darbu ji ir neištesėjo įvykdyti viso ko, kas buvo ketinama ir kas reikėjo padaryti, jeigu tame darbe buvo trūkumų, tai gal didžiausias tuo nusikaltėlis bus tos sunkios karo metų gyvenimo aplinkybės.

(Bus daugiau).

Valstybės Dūma.

Lapkričio 29 d. posėdis.

Valstybės Dūmoje tebeina ginčai valgomųjų dalykų klausimu. Daugumos atstovų nuomonė priejo prie tokių išvadų: valgomųjų dalykų klausimu rišti reikia bendro ir sutartinio visų organizacijų veikimo, vienybės darbe, o pamatu viso ko susivienijusi vyriausybė, turinti šalies pasitikėjimo. Tolimesni ginčai šituo klausimu atidėti kitam kartui.

Baigiant posėdį, buvo pakeltas klausimas apie įsteigimą antrojo Sinodo Oberprokuroro padėjėjo vietos, be tam tikrų įstatymų. Šiuo klausimu kalbėjo Lvovas, Maklakovas ir kiti. Bet jų kalbos turinio šiuo kartu negalime paduoti.

Ministerių pirmininkas A. Trepovas apsilankė Tauridos rumuose ir buvo užėjęs pas V. Dūmos pirmininką M. Rodžianką, su kuriuo jis kalbėjosi visą valandą. Trepovas kalbėjo Rodžiankai apie dabartinę politiką. Bet iš tų Trepovo kalbų matyti, kad apskritai nieko naujo politikos gyvenime neįvyko. Trepovas patarė Rodžiankai nesiskubinti vykdyti tuos klausimus, kuriuos V. Dūma mano svarstyti. Tas Trepovo pasirodymas ir jo kalba su Rodžianka, daugumos atstovų nuomone, nieko nauja neduoda. Trepovo politika griežtai laikosi senųjų jos pozicijų.

Darbininkų grupė įnešė V. Dūmon paklausimą apie unijotų arkivyskupą grafą Septickį. Rusai paėmė Lvovą, paėmė į nelaisvę unijotų Galicijos ir Lvova arkivyskupą grafą Septickį. Iš pradžių Septickis buvo laikomas Kurske. Jis čia neturėjo teisės laikyti pamaldas, jis buvo uždarytas nuo viso pasaulio. Rugėjo 7 d. šių metų Septickis iš Kursko nuvežė Suzdali Spaso-Efimijų pravoslavų vienolynan, kuris yra vienolynu kalėjimu Sinodo žinioje. Šičia Septickį pasodino areštantų kambarin, o už jo sienos žandarų kambarys. Ir čia Septickiui užginta laikyti

pamaldas, skaityti knygos, rašyti laiškus, išeiti iš vienolyno, žodžiu laikomas, kaip didžiausias nusikaltėlis. Bet rusų tikėjimo įstatymai duoda visą tikėjimo liuosybę. Tuose įstatymuose yra pasakyta, kad varžyti belaisvių tikėjimą, versti juos išpažinti kitą tikėjimą griežtai draudžiama. Taigi darbininkų grupė, įnešusi šį paklausimą, reikalauja jį kuogreičiausiai svarstyti. Reikia išaiškinti, kokiais motyvais ir pamata vyriausybė turėjusi taip smarkiai bausdama arkivyskupą Septickį. Ypač neaišku, kad rusai, paėmę Galiciją ir Lvovą, niekam gyventojų laisvės nevaržysia.

Įnešta paklausimas apie aprašinimą Turkestano valgomaisiais daiktais. Šiemet Turkestane blogai užderėjo kviečiai, gi pačiu darbymečiu vyriausybė paskelbė svetimtaučių mobilizaciją. Vyriausybė žadėjusi Turkestaniui 25 milijonus pudų kviečių. Interpeliantai klausia karo ir žemės ūkio ministerių, remdamiesi 40 str., kokių būdu vyriausybė mano aprūpinti Turkestano gyventojus duona ir kitais valgomaisiais daiktais ir kaip vyriausybė išrišianti vietos krizio klausimą.

Šiomis dienomis Dūmos pirmininką Rodžianką aplankė Eriksono ir Metalų fabriko darbininkų delegacija. Rodžianka kalbėjosi su jais visą valandą. Delegacija išreiškė pageidavimą, kad pašalintieji 8 posėdžiams kairieji Dūmos nariai galėtų greičiau sugrįžti į Valst. Dūmos posėdžius.

Korespondencijos.

JEKATERINODARAS (Kubanės ap.)

Lietuviams Jekaterinodare, man rodos, blogiau yra gyventi, negu kituose miestuose. Čia lietuviams bloga tuo, kad nėra lietuvių mokyklos. Tokiu būdu mūsų tautiečiams gresia nutautimas, ir kai kurie lietuviai gali grįžti lenkais arba rusais. Kas turi mokslo amžiaus vaikų, priversti bėgti juos leisti mokyties lenkų arba rusų mokyklon, kur lietuviškai nemokoma. Čia yra ir vaikų prieglauda, kuri taip pat lenkų rankose. Patekusieji į lietuvių vaikai, ypač jaunesniojo amžiaus, išvirsta lenkais, nes lietuviško žodžio niekados neišgirsta.

Juozas pažerskis.

KINEŠMA.

Centro Komiteto d. k. n. š. įsakyta uždėti čionykštį skyrių, kurį prijungė prie Kastromos Liet. D-jos d. k. n. š. skyriaus. Visos įstaigos, išskyrus mokyklą ir vaikų prieglaudą, uždaryta. Dirbusios siuvykloje ir mezgykloje jaunios mergaitės priverstos eiti ieškoti duonos karnio pas svetimtaučius, ir daugelis įstojo į fabrikas. Laimė dar, kad užsiliko koplyčia ir kunigas, — šitai dar gali vargdienio tremtinio sielą paguosti.

Kastromietis.

MASKVA.

Lapkričio 21 dieną Sinodo mokyklos salėje buvo lietuvių koncertas. Salė, kurioje telpa daugiau nei 600 žmonių, buvo kupina; tarpe svečių buvo matyti atvažiuosiu ir iš kitų miestų, buvo taip pat ir svetimtaučiai — rusų, lenkų ir latvių. Nemažas p. Martinionis vedamas lietuvių choras pirmoje koncerto dalyje padainavo šias dainas: „Lietuva tėvynė mūsų“, Čiurlionis „Sutems tamsi naktuzėlė“, Naujelio „Lopšinė“ ir Sasnauskio „Užmigo žemė“. Visos šios dainos klausytojus žavėte žavėjo. Toliau V. Berezyzinskis violenčle gerai pagriežė 3 muzikos dalykus; p-nia Skalskaitė-Šukevičienė, baigusi konservatoriją, aiškiu ir tvirtu sopranu padainavo „Sunkų gyventi“ ir dar tris dainas. Gaila tik, kad tokia gabi dainininkė, kaip p. Skalskaitė-Šukevičienė, retai tedalyvauja mūsų koncertuose. P-lės Valavičaitės malonus mezosoprano balsas suteikė klausytojams didelį pasitenkinimą. Kas yra girdėjęs seniau p-lę Valavičaitę dainuojant, tas negalėjo nepastebėti, kad

jos balsas žymiai tobulinasi. Paskui dar dailiai padainavo jaunieji mūsų solistai: p-lė Nezabitauskaitė ir p. Olekas. Paskutinę koncerto dalį atliko choras, kuris padainavo šias dainas: „Aš atsikelsiu“, „Regėjimo“, kantatą „Broliai“. Kantatos „Broliai“ lietuvių koncertuose ligi šiol niekas nebuvo girdėjęs. Choro vedėjas p. Martinionis, tur būti, bus pirmas, kuris pasiryžo šį kilnų Sasnauskio dvasios tvarinį įlieti į mūsų klausytojų sielą. Daugiau tokių koncertų!

Svečias.

Žinios.

PETRAPILIS.

Liet. vakaras už Narvos Vartų. Gruodžio 4 d. sekmadienyje Ušakovo Žemiet. Mokyklos salėje (Už Narvos vartų Peterhofs plentas № 54) Petrap. Liet. Mažturčių Draugijos Skyrius taiso vakarą spektaklį. Artistai mėgėjai vaidins: 1) E. Oržėskienės 1 veiksm. dram. vaidelį „Nutūkusi Styga“, vaidinant šį vakarą gros duetas: M. Tomašauskaitė (smuiku) ir Keturauskis (pianinu). 2) Daugirdo 1 veiksm. juokus su dainomis „Tėtė Pakliuvo“. J. Zaukos vedamas Skyriaus choras padainavo liet. tautos dainų. Pasibaigus vaidinimui, dainos, taut. žaidimai ir lakstom. paštas lig 11½ val. nakties. Pradžią lygiai 6 val. vakaro. Grynas pelnas skiriamas Mažturčių Draugijos mokykloms.

Lietuvių vakaras Smolenske buvo lapkričio 26 d. 1) Artistai mėgėjai vaidino Keturakio 3-jų veiksmų komediją „Amerika Partyje“, 2) choras padainavo liaudies dainų, 3) buvo tautinių žaidimų.

Sąmokslas prieš P. Miliukovą. Pas laikraščio „Žurnal Žurnalov“ redaktorių J. Vasilevskį buvo atėjęs „Ruskoje Znamia“ laikraščio bendradarbis S. Prochožij, kuris prisipažino, kad jam buvę pavesta juodašimčių rusų sąjungos užmušti P. Milinkovą už pasakytąsias Valstybės Dūmoje kalbas. Užmušimo surengimo išlaidoms jam buvę duota 300 rublių.

Ūkio suvažiavimas. Lapkričio 28 d. Petrapilyje prasidėjo visos Rusijos ūkio veikėjų suvažiavimas.

IVAIRIOS.

„Žiburio“ Draugijos kason nario mokėsnį imokėjo.

1) Kun. Vlad. Draugelis
už 1915 m. — 3 r.
už 1916 m. — 3 r.
už 1917 m. — 3 r.
viso labo — 9 r.

Kun. Kaz. Bridžius
už 1914 m. — 3 r.
už 1915 m. — 3 r.
už 1916 m. — 3 r.
už 1917 m. — 3 r.
viso labo — 12 r.

3) Griškabudžio Skyrius „Žiburio“ centro kason nuošimtį

už 1914 m. — 15 r. 15 k.
4) P. I. Demikis
už 1917 m. — 3 r. 10 k.

5) P. Paketuris
už 1917 m. — 3 r. 10 k.

Iš viso 42 r. 35 k.
Visus šituos metinių įnašų pinigų, viso labo 42 rublių ir 35 kap., priėmė „Žiburio“ Valdybos narys

Kun. A. Palubinskas.

Rumunų pabėgėliai. Pastaruoju laiku rumunų pabėgėlių skaičius vėl pasididino. Visos pietvakarių geležinkelio stotys pilnutėlės pabėgėlių. Daugumas atvažiuojančių Rusijon rumunų — tai neturtingieji žmonės. Turtingesnieji gi žmonės suspėjo anksčiau išvažiuoti ir rasti vietą įvairiuose Rusijos miestuose. Not pabėgėlių betariat, daugumas jų nebuvę pasirengę kur nors važiuoti ir tokiu būdu nebuvę suspėję pasiimti su

savimi šiltų drabužių ir avalynės. Daugelis jų neturi visai lėšų gyventi. Kol kas pabėgėliams pagalbą teikia miestų ir žemietybių sąjungų įstaigos. Daug taip pat gelbsti pabėgėliams geležinkelio administracija. Daugiausia atvažiuoja pabėgėlių į Poltavos, Padolės ir Kievo gubernijas.

Agronomijos traukiniai Trukstant mėsos, žemės ūkio ministerija kreipusis į žemietybių įstaigas, kad pastarosios stengtųsi labiau platinti tarp žmonių gyvulių veisimo žinias. Norima organizuoti tam tikri agronomijos traukiniai. Toks traukinys, susidedas iš 4 vagonų, turėsiąs savo muziejų ir salę klausytojams. Agronomijos traukinių organizacijos idėjai žemietybės užjaučia. Ministerija jau išdavusi kai kurioms žemietybėms pinigų tokiems traukiniams įtaisyti.

Kalnų pramonininkų suvažiavimas. Kalnų pramoninkai, suvažiavę Charkovan, nutarė pranešti vyriausybei, kad Dono baseino druskos kasyklos ir dirbyklos galinčios duoti per metus iki 120 milijonų pudų druskos, bet reikalinga tam 4500 darbininkų, 1.200.000 pudų mineralinio kuro ir 3000 pudų žibalo kiekvienam mėnesiui.

SVETUR.

A. a. Lerna-Bolje. Paryžius. Mirė garsus prancūzų ekonomistas publicistas Lerna-Bolje, turėdamas 73 metus amžiaus. Kaip mokslininkas jis buvo laisvosios prekybos šalininkas, taip pat jis buvo priešingas, kad valstybė kištųsi į ekonomijos santykius.

Mirė profesorius T. Riba. Prancūzijoje mirė filozofas ir psichologas Teod. Riba, turėdamas 77 metus amžiaus. Jis buvo eksperimentinės ir lyginamosios psichologijos profesoriumi.

Naujokų šaukimas Italijoje. Iš Rymo telegrafuoja, kad Italų vyriausybė mobilizuojanti 1918 metų šaukimo naujokus.

KARAS.

Rusų šone. Į pietų rytus nuo Kiselino, Zubilno apylinkėje, priešininkas, po smarkaus armotų šaudymo puolė rusus ir buvo jam pasisekę paimti rusų apkasų, bet rusai gavę pagalbą daugiau kariuomenės vėl išmušė vokiečius. Prisovco apylinkėje priešininkas kelis sykius puolė rusus, bet nepasisekė. Jezupulio apylinkėje priešininkas stengėsi pereiti Bistricos upę, bet nepavyko. Miškuotuose Karpatuose jau kelinta savaitė eina smarkus mušiai nuo Jablonicos iki Buzėjo upės lygumos. Priešininkas labai atkakliai ginasi, bet rusai po truputį žygiuoja priekin. Daug kliudo rusų kariuomenės žygiams Miškuotuose Karpatuose, nepatogios kalnuotos vietos; paskutiniu laiku ir oras lai pabiuro, visą laiką sniegas ir lietus.

Rusų operacijos Karpatuose žymiai apsunkina šiaurėje Makenzeno kariuomenė. Jeigu ne rusai, Makenzenas rumunus iš šiaurės pusės smagiai suspaustų ir rumunų padėjimas būtų visai nekoks. Tai nenuostabu, kad Makenzenas Karpatuose sutraukė daug kariuomenės ir visomis pajėgomis stengiasi sulaukyti rusų žygiavimą.

Rumunų šone. Rumunų kariuomenė, spaudžiama didelių priešininko pajėgų, ties Čielauju pasitraukė į rytus. Į pietus nuo Muzilo—Buzėjo plento rumunai ančpuoliu išmušė priešininką iš susistiprinimų ir buvę paėmė keletą kaimų. Bet priešininkas pasikvietęs daugiau kariuomenės privertė rumunus antru kartu pasitraukti. Dabar rumunų kariuomenės linija šiaip atrodo: Buzėjo upė—Saringa—Uržečenis. Austrų oficalės žinios skelbia, kad Makenzeno kariuomenei pasisekė apsupti daug rumunų kariuomenės, bet rusų ir rumunų žiniomis Makenzenas, imdamas Bucha-

resta, paėmęs vos keletą tukstančių rumunų, tačiau ir ta rumunų kariuomenė dar ne priešininko rankose: ta rumunų kariuomenės dalis, apie vieną brigadą, apsupta vokiečių ir austrų, dar tebesislapsto ir priešininkams nepasiduoda. Makenzenas visai nelaukė tokio greito Bucharesto atidavimo, jis rengėsi dar daužyti Bucharesto fortus, bet rumunai be mušio pasitraukė. Tas labai nepatiko Makenzenui.

Prancūzuose. Apylinkėje Val-o-Bujo smarkus armotų šaudymas. Lepreto miške, vakarus nuo Pont-a-Musono prancūzų būriai darė smagius puolimus.

Anglai į pietų rytus nuo Armanjero padarė keletą netikėtų užpuolimų, suardė vokiečių kulkosvaidžių stovyklas ir paėmė belaisvių. Kai kuriose vietose vokiečiai puolė anglus, bet visur jie nieko negavo. Anglų armotos vietomis ardė vokiečių apkasus.

Italų šone. Ties Trentinu italų žygiams kliudė baurus oras. Keliai į Karą austrai netikėtai puolė italus, bet italai atmušė. Vietomis priešininkas įirtusiai puolė italus, bet visuomet grįžo nieko negavęs, tik belaisvių italamis paliko.

Balkanuose. Apylinkėje į šiaurę nuo Monastyriaus sąjungininkų žygiams kliudo netikėtos oras. Tačiau sąjungininkų kariuomenė atkakliai puola bulgarus. Ypač karšti mušiai ties „1050“ augštuoma. Ties Vlakkero kaimu prancūzų kariuomenė apie varstą paėjęs priekini. Serbai paėmė daug belaisvių.

Žmonių tamsybė.

[vedus kaimuose cukrui kortelių sistema, daugelis valstiečių pradėjo manyti, vad šitame dalyke viską taip daro patsai antichristas. Padėtisios ant kortelių antspaudos, tamsiųjų valstiečių nuomone, yra paties buk antichristo. Rusų laikraštis „Tambovskij Zemskij Vestnik“ iš Kozlovo rašo:

„Kortelės cukrui ir malkoms jau turi antichristo antspaudą, — eina žmonėse kalbos. — Kuo toliau, tuo daugiau bus tokių baisių antspaudų... Jomis išteplosia visa, kas tik galima. Prie nieko negalima busią prisiliesti, neištraukus į pagundą. Ir prie vandens prieisią ir padarysią jį nešvarų. Greitai, jau greitai busianti pasaulio pabaiga. Kaip tik kortelės su antspaudais pridėsią prie vandens, sveikas dingės... tada jau ateisią ir įsiviešpatausią antichristas...“

Be to, žmonėse esą kalbų dar apie vokiečių antspaudą. Laikraščiu „Voronežskij Telegraf“ iš Talos slabados, Bogučaro apskrities, rašo:

Prieš kelias dienas čia pasklidusi buvo paskala, kad Tverdochlebovo slabadoj į mokyklą buvę atvažiavę vokiečiai vaikų kleimuoti... Lapkričio 1 d. Pisarevkos bažnytkaimyje valstiečių gauja jomarko metu privertė paleisti iš mokyklos vaikus. Lapkričio 2 dieną, 9 valandą ryto, iš kitos pradedamosios mokyklos, vadinamos „Peskovatka“, staiga pradėjo bėgti į visas puses vaikai. Mokytoja paliepė sugrąžinti vaikus, bet mokiniai grįžti mokyklon nenorėjo. Tada sargas, norėdamas sulaikyti pasisliskusius mokykloje vaikus, užrakino duris. Po kelių minučių prie mokyklos pradėjo rinktis žmonės, ypač moters. Mokytojos stengėsi nuraminti susirinkusius. Žmonės gi pradėjo belsti langus. Nusigandęs sargas durų vis neatidarė. Žmonių bruzdėjimas vis didinosi. Buvo girdėti balsai: „Atiduok greičiau vaikus! Mes neleisime vaikams antspaudų dėti!“ ir tt. Mokytojos mėgino raminti žmones, bet kada joms ėmė grąsinti, jos paleido vaikus. Gauja, apžiūrėjusi mokyklą ir mokytoją butą ir visus kitus namų pašalius, išsiskirstė. Žinia apie atsitikimą „Peskovatkoj“ greitai apklė ir tolimesnius gyventojus, ir prie artimiausios mokyklos namų taip pat susirinko žmonių būrys. Nuraminti valstiečių mokytojai nepasisekė. Į mokytojo prašymą parodyti nors vieną vaiką, turinti pridėtą ant-

spaudą, vienas valstietis parodė jam kuolą ir pagrasino praskelsiąs juo galvą. („Nov. Vr.“ № 14618).

Redaktorius L. Noreika.
Leidėjas Martynas Včas.

„Lietuvių Balso“

Igaliotiniai turės kalendorių šiose vietose:

Jekaterinoslave, Nikolajevskij pr. 20, pas Slabudą.
Pskove, Zastennaja 29, Lietuvių Komitete.
Žlobine, lietuvių mokykloje pas Borusevičių.
Bobruiske, Nikolajevska g-vė 11, Lietuvių Komitete.
Osipovičių St. Vagzalinė g-vė, lietuvių mokykloje.
Ribinske, Spaskaja g-vė 15, Lietuvių Komitete.
Ratomkos St., Lietuvių Komitete.
Revelyje, Nikolajevskaja g-vė 18, Lietuvių Komitete.
Tverėje, Milijonnaja 72, pas kun. A. Braknį.
Rygoje, Katalikų g-vė 28, Jakavičiaus knygyne.
Dvinske, Šosseinaja 37, Lietuvių Komitete.
Rygoje, Novo-Mitav. šosse pas laikraštinių Paikūnų.
Nevelyje, pas laikraštinių Naimarkų.
Roslavlėje, Smol. gub., Moskov. šosse, lietuvių mokykloje.
Smolenske, B. Engalgardovskaja 23, Masulio krautuvėje.
Vitebske, Novo-Monastirs. per. 7, pas mokytoją Vosylių.
Ekaterinodare, Naspnaja 38 — 3, pas Tonkūnų.
Ufoje, Uspenskaja 82, pas C. K. Igal. Galdikų.
Samaroje, Lietuvių Komitete.
Rostove prie Dono, Nachičevanske B. Sadovaja 129, Lietuvių Dr. joje.
Charkove, Gogolio g-vė 4, pas kun. Kovaliauskų.
Simbirske, Vvedenskij per. 9 — 1, pas Lukošų.
Orle, Lietuvių Komitete pas Sijonų.
Smolenske Lietuvių Komitete pas Tamulaitį ir „Vilijos“ fabrikos kontoroje pas Ambrasą.
Kurske Lietuvių Komitete.
Arhangelske pas Centralinio Lietuvių D-jos Komiteto Igaliotinį Damijonaitį.
Minske Lietuvių Komitete.
Maskvoje. Susisėlimo Draugijoje, Miliutino g-lė 18.
Odesoje kun. V. Draugelis, Rišeljevskaja g-vė № 20.
Voroneže J. Motūzas, Lietuvių Komitete.
Maskvoje M. Makauskis, Lietuvių Komitete, ir Jackevičius, Srietenska, Seliverstov per. 4.
Jaroslavlėje A. Mikalojūnas, Lietuvių Komitete.
Mogileve pas D. Milančių, Novo-Bazarnaja 11.
Polocke Lietuvių Komitete.
Poltavoje pas S. Rasiulį, 2-oi Kazačų 97.
Strugi-Bielaja pas mokytoją A. Serbenį.
Kinešmoje Lietuvių Komitete.
Sklovo Lietuvių Komitete.
Kazanėje pas V. Bičianą, Lietuvių Komitete.
Ramzajuje pas Kartaną.
Riazanėje pas Varkalą, Maskvos g-vė 17, Lietuvių mokykloje.
Tomske pas Sideravičių.
Bogorodske pas kun. Marmą.
Gomelyje pas P. Klimką.
Tambove pas A. Kulę.
Dorpate (Jurjeve) pas Balt. Dumbri (Petrogrado g-vė 36—4).
Borovičiuose pas kun. S. Šultę (Naberežnaja 4).
Bogorodicke pas Br. Miknevičių (Voronežnaja g-vė n. Krilovo).
Idžovkoje pas Joną Rudzevičių.
Simbirske, Vvedenskaja 47—4, pas Joną Lukošų.
Igumenėje Lietuvių Komitete pas S. Poželą.

Jau išėjo iš spaudos LIETUVIŲ KALENDORIUS 1917 metams.

Kaina 50 kap.

Kaina 50 kap.

Prašome pasiskubinti užsisakyti!

Kas nusipirks, tikrai nesigailės, nes ras daug įdomių ir naudingų pasiskaitymų ir kitų žinių. Būtent: straipsnių, pritaikytų dabartiniam lietuvių gyvenimui, eilių, apysakų, gražių minčių. Ypač ras žinių, kurios dabartiniu laiku labai įdomios, būtent: kaip gyvenama užimtojoje Lietuvoje, kaip susižinoti su užimtaja Lietuva, kaip surasti savo gimines ir pažįstamus Amerikoje gyvenančius, kur gauti žinių apie kariuomenėje tarnaujančius; kaip pinigų pasiskolinti, o taip pat žinių iš karo lauko, būtent: kaip gyvenama p k a s u o s e ir daug kitų.

Kalendorius gražiai išleistas, didelio formato: 128 pusl. Yra paveikslų.

Su užsakymais kreipties pas JONĄ RINKEVIČIŲ: ПЕТРОГРАДЪ Симеоновская ул. 7, кв. 6; arba pas Stasį Jackevičių: Москва, Сретенка, Селиверстовъ пер. 4. Taip pat galima gauti „Lietuvių Kal.“ Švietimo ir Kultūros Sekcijoje prie Centralinio Liet. Kom.: Baskov per. 29—18, „Lietuvių Balso“ Administracijoje: Sapernų per. 9—9, ir pas visus „Lietuvių Balso“ igaliotinius ir platintojus.

Platintojams nuleidžiama geras nuolaidis. NESIVELINKITE SU UŽSAKYMAIS!

Vladikaukaze, Šyko vaistinėje pas J. Arnastauską.
Kalugoje. Sennaja 34, n. Fišerio, pas M. Krukoniūtę (prie bažnyčios).
Permėje, Voznesenskaja 131—5, J. Rimševičius.
Kislovodske (pas kladovščiką prie gelžke-lio P. Plepį).
Irkutske, Kutaiskaja g-vė, pas Cent. Liet. D-jos igaliotinį V. Giedraitį.
Pskove Lietuvių Komitete.
Ostrove, Polocko g-vė, Lietuvių Komitete.
Simferapolyje pas kun. Draugelį (Centro Liet. Dr. Kom. igaliotinį).
Brianske Lietuvių Komitete.
Šiiselburge pas kun. Šilinį.

REIKALINGI PLATINTOJAI KITUR!

Prašome gerb. igaliotinių pranešti mums, kiek kuriame mieste tikimasi išleisti kalendorių, tad mes iš laiko paruošime užsakymų ir, kaip tik kalendoriai bus atspausdinti, tuojau išsiuntinėsim.

„Lietuvių Balso“ Administracija.

Kastromos skyrius

Lietuvių D-jos nukentėjusiems del karo šelpti PRANEŠA, kad greitai bus priimami į ūkio mokyklos prieglaudą sužeistųjų ir ŽUVUSIŲJŲ KAREIVIŲ VAIKAI.

Pageidaujama, kad vaikai būtų nuo 7—17 metų amžiaus ir kad bent kiek mokėtų rašyti ir aritmetikos. Visas laikymas dykai. Prašymais kreipties: КОСТРОМА, РУСИНА № 34. 2167—6

BARBORA MACEJAUSKAITĖ iš Šviežanos, Kauno gub., ieškau Amerikoje (Vaterburio mieste) brolių: Kastantino ir Juozapo Jurevičių. Adresas: Rusland, почт. ст. Коммерсантъ, Вит. губ. С. Аглона, Кун. Войтекунасу, ідуоти Барборай. 2270—1

MARIJONA ČERNAUSKAITĖ, pirmiau gyvenusi Rygoje (iš Kauno gub., Šiaulių aps.), ieškau brolių, seserų, giminių ir pažįstamų Petrogradų, Офицерская № 11—35. 2254—2

JUOZAPATAS AUKŠTICALNIS Kauno gub., Ukmergės aps., Kupiškio valsč., Kreivenų kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Харьковъ, Б. Понасовская ул. № 13, кв. 9. 2251—1

BENEDIKTAS DULKINAS Kauno gub., iš Šiaulių, ieško giminių ir pažįstamų. Харьковъ, Б. Понасовская № 13, кв. 9. 2252—1

VINCAS KRISČIONAS iš Puskelnų kaimo, Marijampolės par., Suvalkų gub., ieškau tėvų, brolių, seserų, draugų ir pažįstamų. Тамбовъ, Николаевская ул. 12, Литовская жен. гимн. 2253—2

IEVA BARATINSKIENĖ Suv. gub., Marijampolės aps., Veiverių valsč., Šilėnų k., ieškau sūnų: Antano, Jono ir Baltraus, gyvenančių Anglijoje (prieš 3-jus metus gyvenusių Londone). Taip pat ieškau dukters Marijonos, gyvenančios Amerikoje (Shenandoah Pa). Prašau žinančių apie juos pranešti St. Струги-Белая, Петроград. губ. домъ Малишевскаго, Евѣ Баратинской. 2409—2

ALEKSANDRA STAKNIS Valkininko valsč., Vaikštenų kaimo, Traku aps., ieškau žmonos Antaninos su vaikais, motinos, pažįstamų ir giminių. Ст. Ораніенбаумъ, Петр. г. при Стрѣлковой школѣ, нестроевая команда, А. Стакнису. 2301—1

VERONIKA MITKEVIČIENĖ Kauno gub., iš Panevėžio, prieš karą gyvenusi Mintaujoje, ieškau savo vyro Edvardo Mitkevičiaus, gyvenančio A m e r i k o j e jau 8-ri metai. Prašau žinančių apie jį pranešti: Петроградъ, За Невской Заставой, 2-я Лучъ 6—7. 2302—1

URŠULĖ BALTRUŠAIČUKĖ Suv. gub., Marijampolės aps., Veiverių valsč., Cirkinių kaimo, ieškau motinos Onos Baltrušaitienės, seserų, giminių ir pažįstamų ir brolio Jono Kareivio. Петроградъ, Балтійская ул. д. 74—7. 2303—2

Ieškau: JUOZA ŠUKIO iš Pilviškių, Suv. gub. AGNIEŠKOS VIŠNIAUSKIUTĖS, MARIJONOS NARAUSKIENĖS, SIMO KASPAROS ir Elžbietos Karpavičienės iš Kirsnokiškių, Pilviškių valsč. Adresas: Mr. MORTA ŠUKIEKĖ 4321 Tammond St. Sheridan, PITTSBURGH PA. 2310—4

Kareivis JONAS SALADŽIUS Kauno gub., Ukmergės aps., Debeikių valsč., Siebalkių kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Минскъ, уголь Петропавловской магазинъ, д. Ворни 27—7. Ивану Саладзевиху. Prašau Amerikos laikraščius atsispausdinti. 2311—1

Kareivis PRANCIŠKUS BARTUSEVIČIUS iš Kauno aps., Valiūnos par., Gišteinų k., ieškau žmonos Marijonos ir visų pažįstamų. Дѣйств. Армія. 20 мѣстный артил. легкой паркъ. 2388—2

POV. JONUŠKA Suvalkų gub., ieškau žmonos Pranciškos, uošvio Juozapo Jokūbaičio, Kauno gub., Šiaulių aps., Gasčionų par., giminių ir pažįstamų bei brolio Jokūbo Amerikoje (1914 m. gyveno Bostone). Петроградъ, Садовая ул. 104, лазаретъ. 2307—2

Juozas Kačiulis Kauno gub., Čekiškės par., Batupių vien., ieškau sūnų: Jono, Mateušo ir Antano ir Mateušo Bagdono iš Krakų. Шкловъ, Литовскій Комитетъ. О. Качулису. 2275—1

JULIUS SKEBERDIS iš Kauno gub., Panevėžio aps., Biržų valsč., Užselių kaimo, ieško tėvo Mykolo, brolio Jurgio ir motinos. Саратовъ, Русско-Балт. Хим. заводъ. 2204—1

Geriausią vietą pinigams karo metu Brolių Vailokaičių ir B-ves' Draugija.

PINIGAI TIKRI: visu karo metu Draugija nesustabdė pinigų išmokėjimo.

NUOŠIMČIAI GERI: pasidėjusiems metams — 5 rub. nuo šimto, pareikavimui — 4 rub.

PARANKU PASIDĖTI ir LENGVA ATSIIMTI: pinigų atsiųsti ir gauti atgal galima paštu.

Adresas: Петроградъ, Лермонтовскій просп. № 10.

T-yu „Бр. Вайлокайтисъ и К-о.“ 1698—s.